

A magyarországi háziorvosok zsírsanyagcsere szűrésének jellemzői

Készítette

Gercsák Klaudia

DE NK Népegészségügyi ellenőr szak II. évfolyam

Témavezető

Dr. Sándor János

Társszerző

Szőllősi Gergő József

DE NK Népegészségügyi MSC I. évfolyam

**Debreceni Egyetem, Népegészségügyi Kar,
Megelőző Orvostani Intézet**

2014.

TÁMOP-4.2.2.-A-11/1/KONV-2012-0031

Bevezetés

Magas koleszterinszint

Atherosclerosis

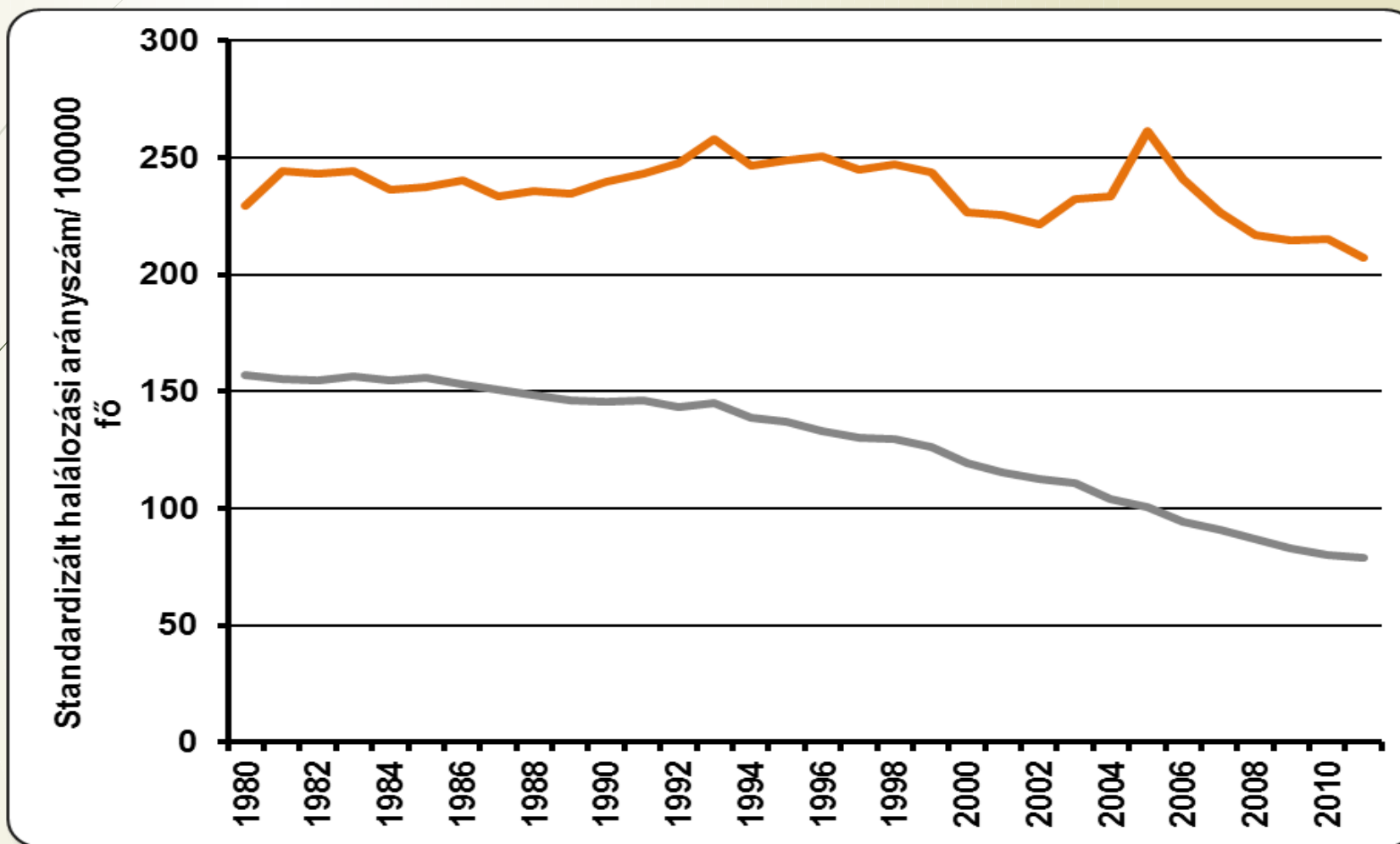

Kardiovaszkuláris
megbetegedés

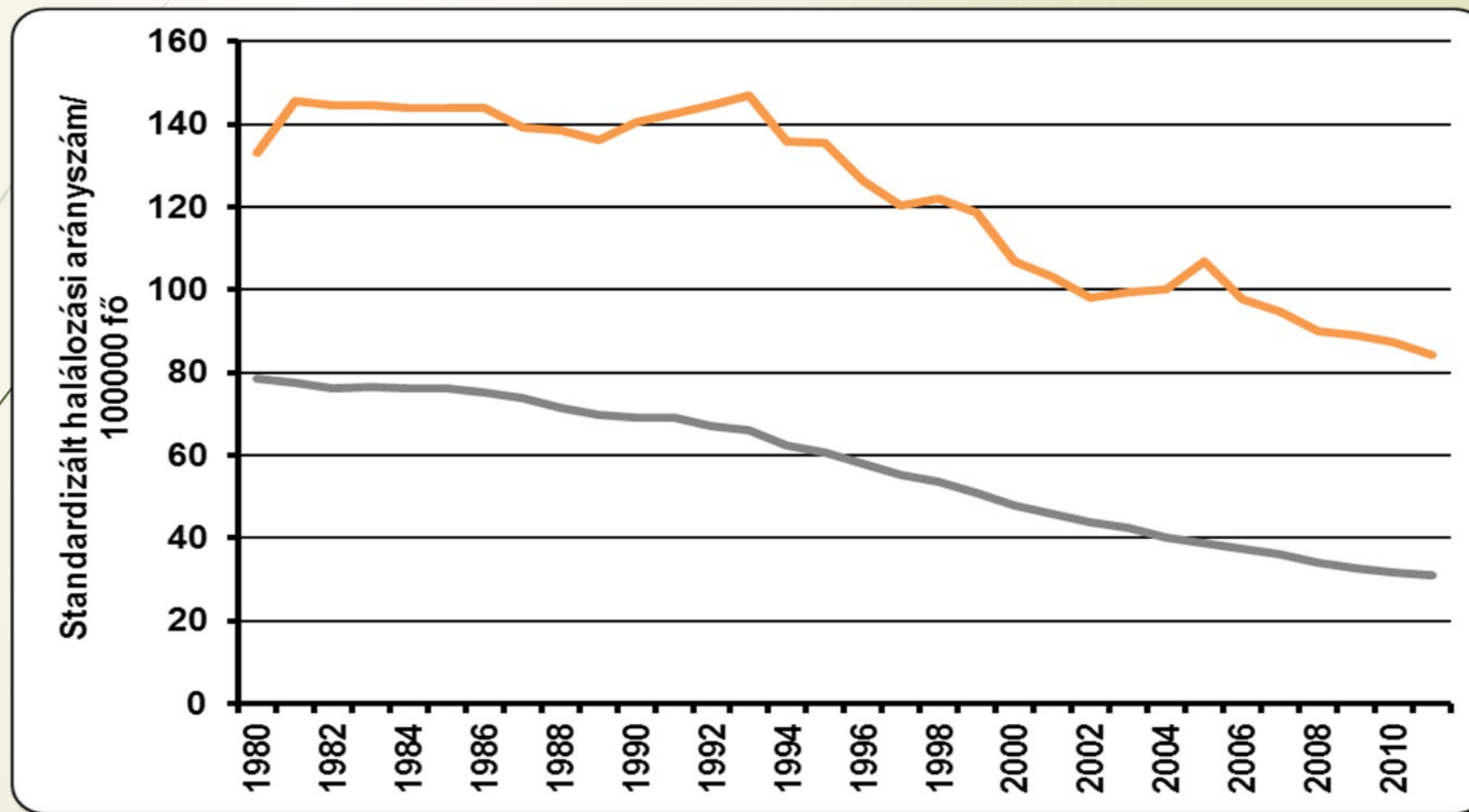
- Ischémiás
szívbetegség
(ISZB)
- Stroke

A kockázat az életkorral
növekszik.

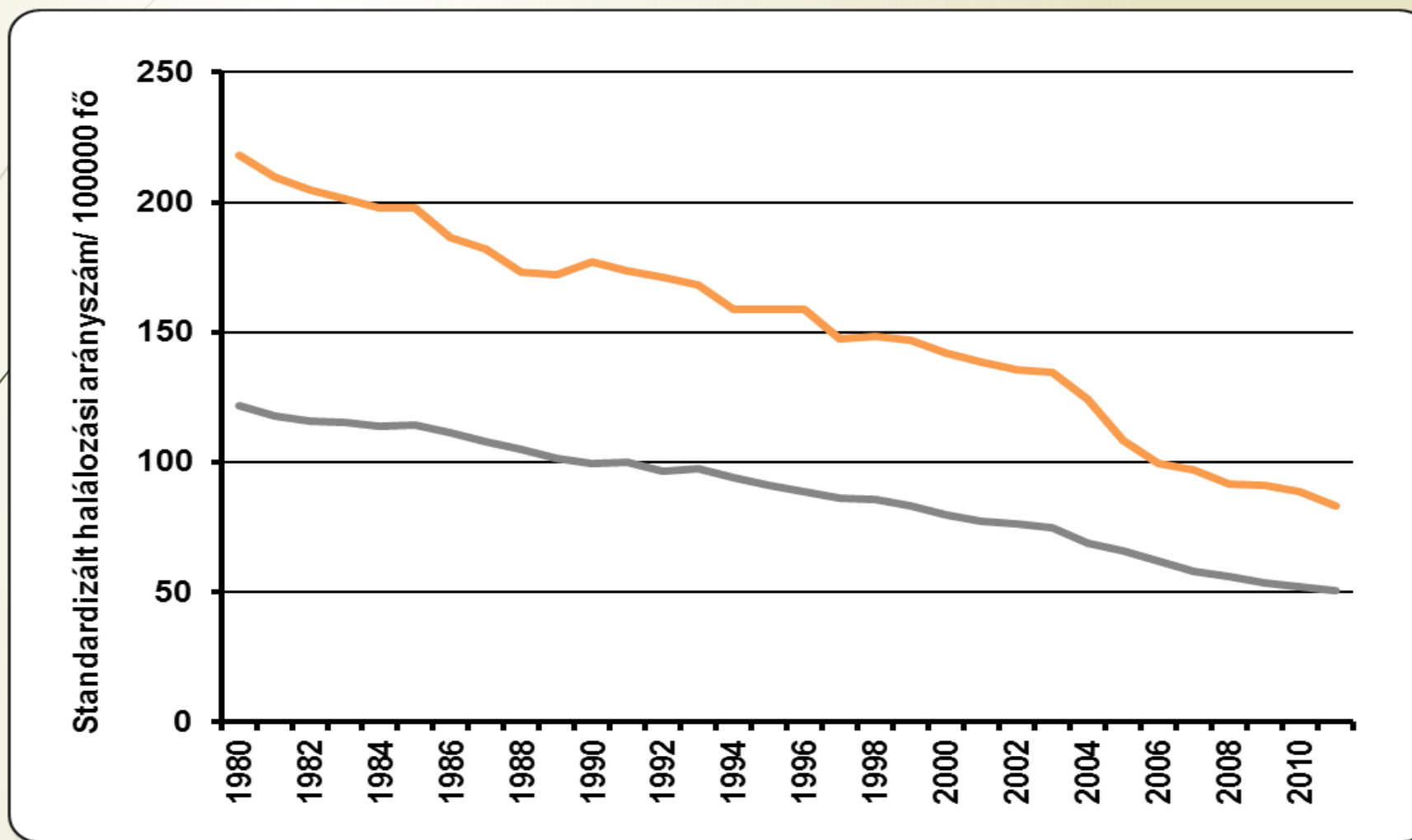
Az ischémias szívbetegek miatt bekövetkező halálozás Magyarországon és az Európai Unióban 1980 – 2010 között

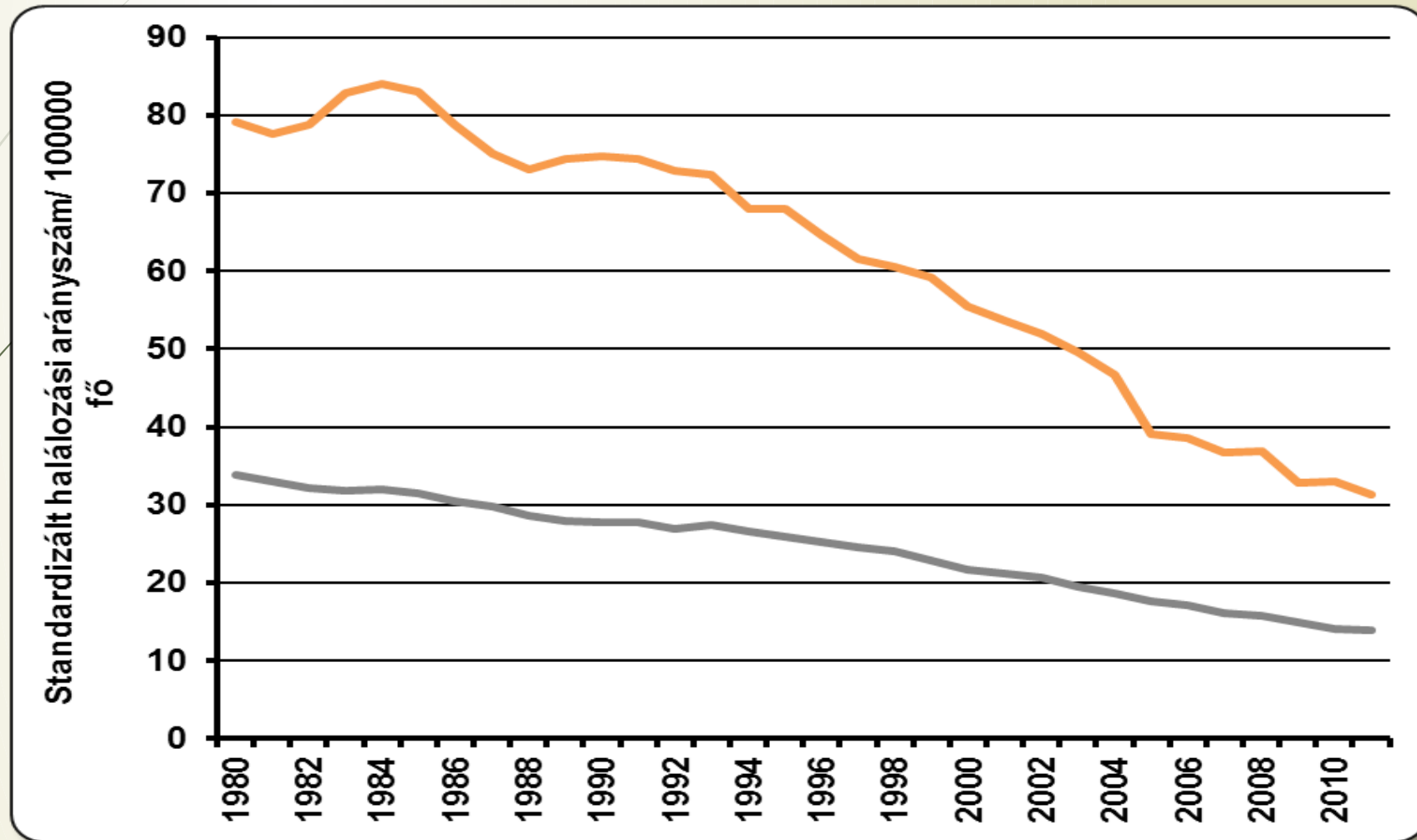
Az ischémias szívbetegségek miatt bekövetkező halálozás Magyarországon és az Európai Unióban a 25-64 éves korosztályban 1980 – 2010 között

Az cerebrovasculáris megbetegedések miatt bekövetkező halálozás Magyarországon és az Európai Unióban 1980 – 2010 között

Az cerebrovasculáris megbetegedések miatt bekövetkező halálozás Magyarországon és az Európai Unióban a 25-64 éves korosztályban 1980 – 2010 között

— Magyarország
— Európai Unió

Többség halálesetek becsült száma Magyarországon az EU-hoz képest 2000-2009 / 100000 fő

Betegségek	25-64 évesek			65 év felett		
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők	Összesen
Ischaemiás szívbetegség	27760	7950	35710	73150	96500	169650
Cerebrovascularis betegségek	340	110	450	3460	1960	5420

Ajánlás

Nemzetközi ajánlások

USPSTF (U.S. Preventive Services Task Force) ajánlása:

- 35 év feletti férfiak
- 45 év feletti fokozott ISZB rizikójú nők

5 évenkénti
szűrés

- 20 – 35 éves férfiak
- 20 – 45 éves nők

Magas ISZB kockázat esetén
szűrés
(fokozott kockázat:
cukorbetegség, dohányzás,
elhízás, hipertónia)

Ajánlás

Hazai ajánlások

A 21 éves korban rögzített felnőttkori alapstátusz-vizsgálat része a koleszterinszint meghatározása.

- Kis kockázatú személyek → 5 évenkénti szűrés
- Közepes, magas kockázatú felnőttek (64. évig) → 2 évenkénti szűrés
- 65 éves kor felett kockázattól függetlenül → 2 évenkénti szűrés

Célkitűzés

- Magyar lakosság szűrővizsgálaton való részvételi arányának leírása
- Átszűrtséget befolyásoló tényezők azonosítása

Módszerek

- ELEF (Európai Lakossági Egészségfelmérés) – Magyarország, 2009
- Felnőtt lakosság; 5051 fő
- Többváltozós logisztikus regressziós elemzés

Szocio-demográfia

Egészségattitűd

Életmód

társbetegségekre, vagyoni helyzetre,
demográfiai státuszra korrigált
elemzések

Célcsoportok:

- Egészséges, 35 év feletti férfiak
- Egészséges, de kockázatnak kitett 20-34 év közti férfiak
- Egészséges, de kockázatnak kitett 20 év feletti nők
- Egészséges, 65 év feletti felnőttek
- Egészséges, de kockázatnak kitett 20-64 év közti felnőttek

Eredmények

Egészséges, 35 év feletti férfiak Szűrésen való részvétel (5 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	45,10%		
Régió			
Közép-Magyarország	53,90%	1	referencia
Dél-Alföld	42,90%	0,59	0,083
Dél-Dunántúl	41,20%	0,61	0,126
Észak-Magyarország	38,70%	0,49	0,019
Észak-Alföld	42,10%	0,61	0,097
Közép-Dunántúl	44,80%	0,74	0,334
Nyugat-Dunántúl	44,50%	0,59	0,092
Család			
Házass, együtt él	48,80%	1	referencia
Elvált	40,90%	0,77	0,306
Házass, külön él	26,10%	0,45	0,212
Nőtlen, hajadon	27,70%	0,53	0,01
Özvegy	50,90%	0,53	0,084

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

Egészséges, 35 év feletti férfiak Szűrésen való részvétel (folyt.) (5 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	45,10%		
Mennyit tehet egészségéért			
Sokat	43,80%	1	referencia
Nagyon sokat	42,20%	1,28	0,261
Keveset	50,70%	0,78	0,209
Semmit	41,50%	0,39	0,014
Legutolsó találkozás a háziorvossal			
1 éven belül	57,40%	1	referencia
1 évnél régebben	9,10%	0,11	<0,001
Soha nem találkoztak	15,40%	0,39	0,423

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

Egészséges, 35 év feletti férfiak Szűrésen való részvétel

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	45,10%		
Testalkat			
Normális	37,90%	1	referencia
Kövér	55,60%	1,83	0,004
Túlsúlyos	45,30%	1,4	0,067
Sovány	31,70%	0,66	0,364
Önértékelt egészségi állapot			
Kielégítő	49,40%	1	referencia
Nagyon jó	25,90%	0,65	0,172
Jó	40,50%	0,98	0,915
Rossz	62,40%	1,99	0,016
Nagyon rossz	56,40%	1,16	0,719
Krónikus betegség			
Nincs	24,20%	1	referencia
Van	56,40%	2,02	<0,001

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

Egészséges, de kockázatnak kitett 20-34 éves férfiak Szűrésen való részvétel (2 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	17,00%		
Legutolsó találkozás a háziorvossal			
1 éven belül	27,40%	1	referencia
1 évnél régebben	3,70%	0,04	<0,001
Soha nem találkoztak még	0,00%	nsz***	nsz***
Önértékelt egészségi állapot			
Kielégítő	29,50%	1	referencia
Nagyon jó	10,10%	0,21	0,036
Jó	17,10%	0,46	0,182
Rossz	0,00%	nsz***	nsz***
Nagyon rossz	0,00%	nsz***	nsz***

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

***: nem számítható

Egészséges, de kockázatnak kitett 20 év feletti nők

Szűrésen való részvétel

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Nő	48,70%		
Család			
Házass, együtt él	49,10%	1	referencia
Elvált	56,60%	1,6	0,06
Házass, külön él	23,80%	0,26	0,04
Nőtlen, hajadon	30,70%	1,33	0,339
Özvegy	53,80%	0,78	0,215
Gazdasági aktivitás			
Alkalmazott	44,30%	1	referencia
Gyermekekellátás	20,00%	0,41	0,047
Munkanélküli	32,50%	0,88	0,7
Nyugdíjas	58,60%	0,86	0,566
Vállalkozó	46,70%	0,66	0,491
Egyéb	32,80%	1,03	0,932

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

Egészséges, de kockázatnak kitett 20 év feletti nők

Szűrésen való részvétel (folyt.)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Nő	48,70%		
Zöldség-gyümölcsfogyasztás			
Naponta	51,40%	1	referencia
Ritkábban	38,40%	0,52	0,001
Legutolsó találkozás a háziorvossal			
1 éven belül	55,30%	1	referencia
1 évnél régebben	10,40%	0,13	<0,001
Soha nem találkoztak még	10,00%	nsz***	nsz***

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

***: nem számítható

Egészséges, de kockázatnak kitett 20 év feletti nők

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Nő	48,70%		
Jogállás			
Falu	39,70%	1	referencia
Főváros	64,40%	3,11	0,001
Megyei jogú város	52,00%	1,56	0,041
Város	51,90%	1,64	0,007
Önértékelt egészségi állapot			
Kielégítő	52,10%	1	referencia
Nagyon jó	27,50%	0,82	0,605
Jó	38,00%	0,96	0,854
Rossz	58,40%	1,32	0,206
Nagyon rossz	77,90%	3,78	0,001
Krónikus betegség			
Nincs	21,30%	1	referencia
Van	56,20%	2,21	0,002

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

65 év feletti felnőttek Szűrésen való részvétel (2 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	60,50%	1	referencia
Nő	53,20%	0,65	0,095
Család			
Házass, együtt él	61,90%	1	referencia
Elvált	61,10%	0,85	0,729
Házass, külön él	38,50%	0,15	0,034
Nőtlen, hajadon	52,40%	0,71	0,54
Özvegy	50,00%	0,74	0,165
Dohányzási szokások			
Soha nem dohányzott	54,10%	1	referencia
Naponta legalább 20 cigaretta	33,30%	0,36	0,038
Naponta kevesebb, mint 20 cigaretta	53,20%	1,05	0,901
Egyéb	61,50%	1,03	0,965
Leszokott	66,00%	1,39	0,222

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

65 év feletti felnőttek Szűrésen való részvétel (folyt.) (2 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	60,50%	1	referencia
Nő	53,20%	0,65	0,095
Mennyit tehet egészségéért			
Sokat	58,40%	1	referencia
Nagyon sokat	53,50%	0,77	0,415
Keveset	57,10%	0,86	0,488
Semmit	45,20%	0,43	0,016
Legutolsó találkozás a háziorvossal			
1 éven belül	62,10%	1	referencia
1 évnél régebben	14,30%	0,11	<0,001
Soha nem találkoztak még	0,00%	nsz***	nsz***

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

***: nem számítható

Egészséges, de kockázatnak kitett 20 – 64 év közti felnőttek Szűrésen való részvétel (2 évente szűrés)

Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	49,10%	1	referencia
Nő	52,30%	0,83	0,536
Család			
Házass, együtt él	53,60%	1	referencia
Elvált	58,60%	1,29	0,511
Házass, külön él	57,10%	nsz***	nsz***
Nőtlen, hajadon	37,90%	1,28	0,47
Özvegy	45,80%	0,12	<0,001
Zöldség-gyümölcsfogyasztás			
Naponta	54,30%	1	referencia
Ritkábban	39,30%	0,51	0,018

*: esélyhányados

** : szignifikancia szint $p < 0,05$

***: nem számítható

Egészséges, de kockázatnak kitett 20 – 64 év közti felnőttek

Szűrésen való részvétel (folyt.)

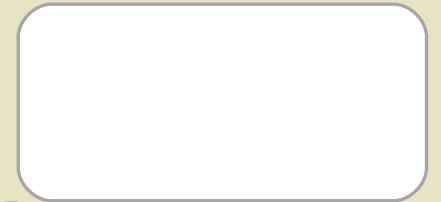
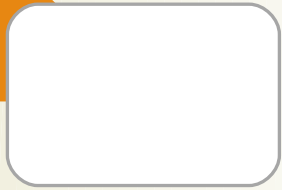
Befolyásoló tényezők	Átszűrtség	korrigált EH*	p**
Nem			
Férfi	49,10%	1	referencia
Nő	52,30%	0,83	0,536
Elégedettség a háziorvossal			
Elégedett	50,00%	1	referencia
Nagyon elégedetlen	22,20%	0,1	0,082
Elégedetlen	42,30%	0,29	0,028
Semleges	38,90%	0,9	0,779
Nagyon elégedett	60,10%	1,02	0,954
Legutolsó találkozás a háziorvossal			
1 éven belül	59,90%	1	referencia
1 évnél régebben	9,70%	0,13	<0,001
Soha nem találkoztak még	50,00%	nsz***	nsz***

*: esélyhányados

**.: szignifikancia szint $p < 0,05$

***.: nem számítható

Konklúzió

Alacsony az átszűrtség

**Háziorvoshoz fordulás
gyakorisága**

Családi állapot

Gazdasági aktivitást

Dohányzási szokások

Zöldség-, gyümölcs-fogyasztás

Saját egészségért érzett felelősség

Vélemény háziorvosról

Köszönöm megtisztelő
figyelmüket!

Köszönetnyilvánítás

- Prof. Dr. Ádány Róza
- Prof. Dr. Balázs Margit
- Dr. Sándor János
- Csenteri Orsolya Karola

A prezentáció elkészítését aTÁMOP-4.2.2.-A-11/1/KONV-2012-0031 számú projekt támogatta.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

A bemutatott munkához nyújtott saját hozzájárulás:

- Adattisztítás
- Adatelemzés
- Összefüggés-elemzés

Társszerző munkához nyújtott hozzájárulása:

Társszerző munkához nyújtott hozzájárulása:

- Adatfeldolgozás
- Összefüggés-elemzés